

572
1975

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ
ՄԱՐԿԱԿԱՆ
ՏՈՒՆՆԵՐԻ
ՄԱՐԿԱԿԱՆ
ՏՈՒՆՆԵՐԻ
ՄԱՐԿԱԿԱՆ
ՏՈՒՆՆԵՐԻ

1975 ՈՅԸՈՆԸ ՈՆ 7

ՀԱՅԿ

ზღვა გაბრაზებულია

გიმინა შინაძე

აი, ზღვაზე ჩავედით,
 დღე არ დაგვყვდა მზიანი,
 მოგორავენ ტალღები
 დიდი და ქაფიანი.
 ხოლო სანაპიროზე
 აბრა გამოკრულია:
 „ზღვაში არვინ ჩავიდეს —
 ზღვა გაბრაზებულია“.
 ნეტავ, ვინ ააღელვა,
 ნეტავ, ვინ გააბრაზა,
 სანაპიროს კარები
 ნეტავ ვინ გადარაზა?

ნახატი გიორგი რკინიხვილია

იქნებ, ანწლმა წვიმებმა,
 იქნებ, ბუბ ქარებმა,
 იქნებ, მუშა დრუბლებმა,
 ან წუაღქვმა ნავეებმა,
 იქნებ, ცუდმა ბავშვებმა,
 იქნებ, ცუდმა თევზებმა,
 იქნებ, ციცქნა ნავეებმა,
 იქნებ, დიდმა გემებმა?
 ერთი კია, ნაპირზე
 აბრა გამოკრულია:
 „ზღვაში არვინ ჩავიდეს —
 ზღვა გაბრაზებულია“.

პავაკა ბიჭის იმედი

მანანა ავალიშვილი

ნახატი სპარგაჲ სინდუპისა

საქართველოს
საბავშვო ჟურნალი

გზის პირას ნაყოფით დახუნძოლული ქლიავის ტოტი დახვჭვილიყო და ბიჭები ჭიგოს ესროდნენ.

ბინდისფრად შეთრთვილულ ქლიავს ძირს დატყვისას ღიმილი ასკდებოდა ბავშვზე.

— ჩემი მამიკო თოფს ესვრის და ჩამოვარდება, — ამაყად თქვა ჯურხამ.

ბიჭებს გულიანად გაეცინათ.

— თოფს ესვრის, არა! — გამოაჯავრა ერთმა.

— რამდენი წლისა ხარ? — იკითხა ნუგზარმა.

— ორის და, უფრო მეტის.

— წადი, აბა, სახლში.

ჯურხამ განაწყენდა, რალაც ჩაილაპარაკა და გაიქცა. მოშორებით რომ იგრძნო თავი, მობრუნდა და ჯავრიანად თქვა:

— ფეხს დაგარტყამ, იცოდლე! —

ბიჭებს სიცილისაგან მხრები უქანკალებდათ.

შინ რომ მივიდა, ჯურხამ ყველაფერს მოპყვა. ძლივს დააბოლოვა ნაამბობი. მერე ბიჭს აუხსნევს, რომ თოფი შეიძლება ესროლო ჩხიკვს, მელიას, ტურას, მგელს, ქლიავი კი უნდა დაკრიფო.

იღმა შუა ოთახში განაწყენებული და წარბებქვემოდად იტყირებოდა. ახლა გულმოსული იყო დედაზე, ბებიაზე და თავის დაზეც. ფანჯარას მიუახლოვდა. მოწყენით იღვა ბაღში წვიმისაგან გაწუწული ხეხილი. ატამს დააბლუბით ჩამოსდიოდა წვიმის ცრემლები და ფერსავსე ლოყები უკრიალებდა. ჯურხამ მოშორდა ფანჯარას და ხმამაღლა იკითხა:

— ბებია, ატამიც უნდა მოკრიფო?

— ჰო, შეილო.

მეორე დღეს ხტუნვა-ხტუნვით გამოვარდა ჯურხამ სოფლის შარაზე. ნუგზარა ღობეზე გადაკიდებულიყო და მეზობლის ქლიავით იესებდა უბეს.

— ჩემი მამიკო... — მაგრამ რალაც მოიფიქრა ჯურხამ, თვალეში ჭიკაკონა დაეწინო და გახარებულმა წამოიყვირა: — ჩემი მამიკო მგელს მოკლავს თოფით!

— მგელს არა, ის არ გინდა! — გააჯავრა ნუგზარმა.

— მოკლავს! — დაიქინა ჯურხამ.

ღამით დედამ ხელ-პირი დაბანა ბიჭს, ფამულა პერანგი ჩააცვა და დასაძინებლად წაიყვანა.

ლოგინში ჩაწოლისას ჯურხამ ხვეწნით ჰკითხა დედას:

— ჩემი მამიკო მგელს ხომ მოკლავს?

— მოკლავს, მაშ! — დაამწვიდა დედამ.

ბიჭს ესიამოვნა, მოხერხებულად მოკალათდა ლოგინში და დედას თხოვა ხუთკუნულას ზღაპარი მომეცეო. ჯურხას ბევრჯერ მოუსმენია ეს ზღაპარი და ახლაც ყურს უგდებდა დედას, არაფერი გამოიმჩნესო. ბიჭს ძილი წაეკიდა წამწამებზე.

— ხუთკუნულავე, გამასწარ ხილსა? — განაგრძობდა დედა.

— გაგასწარი და, თვალიც მოგთხარეო, — ამოდერდა ძილისკენ მიქცეულმა ჯურხამ და ზღაპრის დასასრულს ვეღარ დაეწლოდა. ძილში იმედი ჩაჰყვა, რომ მამა ჩამოვიდოდა ქაღალქიდან და უეჭველად მოკლავდა მგელს.

ინფანსია
საბავშვო ჟურნალი
1977 წლის 10 თვის 10 ნომერი

ცელს უავ ზღვაზე ვისვანებლი

ლილა სპილია

მე და მამა,
მე და დედა,
წელს შავ ზღვაზე ვისვენებდით,
მაღალ გემებს,
თეთრ-თეთრ გემებს
წინ ვუსწრებდით გლისერებით...
რას მიჭიროდა—

ნახატი თამარ ჩიჩინაშვილისა

ბიჭოს!
ბიჭოს!
მიაზობდა ტალღებს მკერდით,
ჩვენს კაპიტანს გერბი ჰქონდა
მონატული ოქროსკედით...
როგორც კარგი თანამემწე,
მეც ვიდექი იმის გვერდით.

გულიანი კაცი

ვლადიმერ ასლანაზიშვილი ნაბატი მარა მასისა

მანქანის ქვეშ არ მოყვესო, ვამებს ქუჩაში არ უშვებდნენ. ბებია აშინებდა კიდევ:

— ბიჭო, ვამებს, ქუჩაში ფეხი არ გადგა, თორემ გულიანი კაცი ჩამოვიღოს და წაგიყვანსო.

რა ვიცი, ვამებს მართლა ვმინოდა თუ ბებიას ხათრი ჰქონდა, მარტომდმარტომ ფეხს არ გაადგამდა, ეზოში თამაშობდა.

ერთ დღეს, თამაშით გართულ ბიჭს, ვიციის ძახილი შემოვსმა:

— მასპინძელო, ჰაი, მასპინძელო!

ვამებმა გააშხელა, იქ თეთრწვერა, უცხო ბერიკაცი იდგა, ცალ მხარეს შავი ნაბადი მოფელო, მეორე მხარეს კი ილლიაში გულდა ამოჩხარა. ვამებს შიშით გული გადაუქანდა.

— მოდი აქ!—ხელი დაუქნია ბერიკაცმა.

ვამებმა უარის ნიშნად თავი გაიქნია.

— რატომ, ბიჭო?! — გაუკვირდა ბერიკაცს.

— შეშინია! — გამოტყდა ვამები.

— ჩემი? — გაოცდა ბერიკაცი.

ვამებს უნდოდა ეთქვა, შენო, მაგრამ გადაიფიქრა.

— გულიანი კაცის!

— მერე, გულიანი კაცი შენ რას გიშლის,

— დაინტერესდა ბერიკაცი.

— ბებიამ თქვა, მოგიტაცებსო.

— უყურე იმას! ხა, ხა, ხა... — ახარხარდა მოხუცი, სიცოლით გული რომ იჯერა, ვამებს ჰკითხა:

— ზღაპრების გულა გაგიგია?

— გამოიგია!

— სიმღერების გულა?

— არა!

— წყალი თუ დამალევინებ, სიმღერების გულას გიჩვენებ.

ვამებმა ბერიკაცს სურით წყალი მიურბენინა და ღობიდან გადააწოდა. ბერიკაცმა წყალი მოსვა. ავაშენოთო, დააყოლა და ცარიელი სურა მიაწოდა. მერე გულიდან სალაშობივით დაჩვრეტლი ვერცხლის ძეწკვებიანი „ყანწი“ გამოაძვრინა, ზედ თითები დააწყო და გულას ბერვა დაუწყო. ვამები გაფაცოცებით უყურებდა, როგორ იბერებოდა გულა, მაგრამ ვერცხლის ძეწკვებიანმა „ყანწმა“ უცებ საამშურად რომ დაუკრა, ბიჭმა სიამო-

საქართველო
გულურივესი

ნებით გაიღიმა. ქიშკარში გაძვრა და ბერიკაცს წინ აეტრუხა.

ბერიკაცმა ძეწკვიან „ყანწზე“ თითები აათამაშა:

იმ შენს ბებიას ტყუილი
მეორედ აღარ წამოცდეს...

გულასტვირის ხმამ უცებ ბევრი ცნობის მოყვარე მიიზიდა, ბერიკაცმა, საცეკვაო დაუკრა და ჩაბუქნა, აბა, მოლიო, შეუძახა ვამებს და იმანაც არ დაირცხვინა, მაშინვე ფეხის ცერებზე შედგა. მაყურებელმა გოგო-ბიჭებმა ტაში დასცხეს. ვამებმა და ბერიკაცმა იქამდე იცეკვეს, სანამ არ დაიღალნენ.

— ახლა გვეყოფაო! — ბერიკაცმა გულასტვირი დაფუკა და წასასვლელად გამაზღვებულმა თქვა: — ბებიაშენს უთხარი, გულიანი კაცზე მზიარული და კაი კაცი ამ ქვეყნად მეორე არ დაიარება-თქო!

ბანაობა

მელა კახიძე

რა კარგია ბანაობა,
ჭუბა-ჭუბა, ჭუბა,
უხარია ეკას —
მზეზე თვალებს ჭუტავს.
დალივლივებს ზღვაში,
ტალღებს მკლავით აბობს.
— რა კარგია, ღელა
არ წამისვამს საბონს!

ნახატები ელვარდ აგბოკაძისა

ბულდოზერი

თინათინ კვიციანიძე

ბულდოზერი ამუშავდა,
მოჰყვა მისებრ ხმაურს, გრიალს.
უხარმაზარ მიწაყრილებს,
სულ გვერდები გაუნგრია.

პატარებმა ტაში დაჰკრეს:
ყოჩაღ, ჩვენო გოლიათო,
ბულდოზერიც თავს იწონებს,
აბა, როგორ გგონიათო!

შუქმა გადაარჩინა

არსოსო ქლანიძე

ნახატი მალხაზ ქახაშვილისა

მწყემსის ნანატრი გაზაფხული იდგა: ლილის-ფრად ლივლივებდა დედამიწა, სამყურა—წვივამდე, ქუჩი—კოჭამდე და აქატი ტერფამდე იყო შემომალღებული.

შირაქის სამოვრები ისე იყო ფარებით მოფენილი, ციდან ჩამოვარდნილი ვარსკვლავი ძირს არ დაეცემოდა.

დოლი კარგა ხნის დამთავრებული იყო, მწყემსები უკვე წასვლას ამირებდნენ, ბინა ბინას ეჯიბრებოდა და ბრივადა ბრივადას; მთის იალაღებს ვინ უფრო მეტი დოვლათით ესტუმრებოდა.

ცხრა ბინის ცხვარი იყო ერთი მეორეზე ვაბმული; როცა დილით სამოვრად გაიშლებოდა, ასე გეგონებოდათ—შირაქის ნავთობიანი ველი და მთავორები თოვლით დაიფარაო.

იმ ცხრა ბინიდან განსაკუთრებით მუხათელები გამოირჩეოდნენ: ცხვარიც ქვიშაზე მრავალი ჰყავდათ, თვითონაც ჩჩეული, სამაგალითო ბიჭები იყვნენ, თანაც გაზაფხულზე, დოლის დროს, იმათ ფარაში ერთი საოცრად ლამაზი ციათეთრი ბატონი დაიბადა. ციათეთრი მწყემსების ენაზე ბროლივით თეთრსა ნიშნავს. რაც აქ ფარები სმოვდა, უველაში გამოირჩეოდა. დაიბადა თუ არა, იმავე დღეს მთელმა მწყემსობამ გაიგო, ბევრი სანახავადც მოდიოდა და იმათ გაკვირვებას

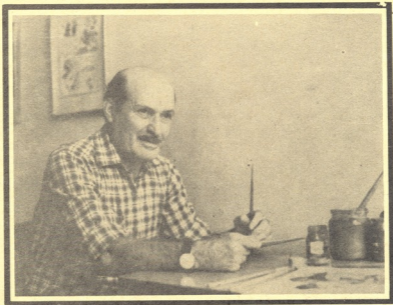
სახლვარი არა ჰქონდა. — სხვები რასაც თვეში იმატებდნენ, ის ერთ კვირაში იმატებდა, ახლავე რბილი და გრძელი ბეწვი ეყარა, თან ისეთი თეთრი, ღამეც კი ანათებდა.

ერთ ხალხოს, როცა ცხვრის ფარები სამოვრებიდან ბინისაკენ დაიძრა, ციათეთრი ბალახებში თვლიდა.

ფარამ ვადაიარა მინდორი, სერი, ხევები... ფარებშიდა ვაახსენდათ ციათეთრი... ვადაბრუნეს იქაურობა, ეძებეს, უკანაც დაბრუნდნენ, მაგრამ ვერსად მიაგნეს.

ციათეთრმა ადრევე გამოიღვიძა, მოიკითხა დედა, ფარა, თანატოლები, მაგრამ რაღას იპოვიდა, დაფეთებულმა იბღავლა, იტრიალა, მცირე ხნის შემდეგ შენიშნა, რომ სიბნელეში მგლის ავმა თვალებმა გამოანათეს. კანკალმა აიტანა, მაგრამ ციათეთრი არ დაიბნა: იქვე, ახლოს, ნავთის ამოსახლები ჰაბურღილი მუშაობდა, დღესავით იყო გაჩირალდებული იქაურობა. ციათეთრი ჰაბურღილში შეკუნტრულდა და გვერდით გაინაბა...

მგელმა მთელი ღამე იწრიალა მის ირგვლივ, აკვესა ბასრი კბილები, ისროლა მდულარე დორბლი, მაგრამ ახლოსაც ვერ მიეკარა, — ჰაბურღილი გაჩირალდებული იყო.

შალვა ცხელაძე

ეს სურათი ძია შალვამ თავის სამუშაო მაგიდასთან მაშინ გადაიღო, „დილის“ მორიგ ნომერს რომ ამზადებდა, მაგრამ... თქვენ ეს ნომერი მისი ხელმოწერით ვე-
ლარ მიიღეთ.

ძია შალვა!—ასე ეძახდით პატარები...

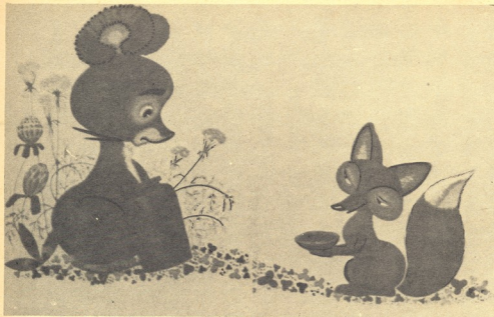
და რაოდენ ძვირფასია ეს სახელი თქვენთვის—ქართველი ბავშვებისათვის.

იგი ოცდაათი წელი მუშაობდა თქვენს საყვარელ ჟურნალ—„დილაში“; 30 წე-
ლი მისი სამხატვრო რედაქტორი იყო... და ამ ოცდაათ წელიწადში მის ხელში
გაიარა თქვენი მამებისა და დედების ბავშვობამაც... არც მათ დავიწყებით ფერად-
ფერადი ვშმაკი მელაკუდები, უწყინარი, კეთილი დათუნიები. ისინიც ძია შალვას
დასურათებულ „დედა ენაზე“ გაიზარდნენ.

ძია შალვა თქვენი გულის მესაიდუმლოე იყო, თქვენი გულის გამხარებელი...
მთელი თავისი სიცოცხლე თქვენი სიხარულით ცხოვრობდა და ხარობდა; ყოველ-
გვარი სხვა საქმე გვერდზე გადადო, რომ არ დაგკლებოდათ მისი მადლიანი ხელი.

იგი მართლაც თქვენ გეკუთვნოდათ მთელი თავისი გულითა და სულით, მთე-
ლი გატაცებით... საყვარელი წიგნები: „კომპლექსი“, „თხა და ვენახი“, „რწყილი და
ქიანჭველა“, „ბიჭი-ბიჭანჭური“, „დათუნია დრუნა“—ყველა ესენი ძია შალვამ თქვენ-
თვის დაასურათა...

ჟურნალ „დილას“ რედაქცია და სარედაქციო კოლეგია, თქვენთან ერთად, ეთხო-
ვება დიდ შემოქმედს, რომელმაც უზომო ამაგი დასდო ქართულ საბავშვო მხატვ-
რობას.

„ღათუნია დახაჩა“

ილუსტრაციები უკვე ტელეკინსა

„თხა და ვენახი“

„ანჟილი და ჭინჭავაღი“

შუადღის ბული დამდგარა,
სიცხის აღმური ბრუნავს.
წყაროსკენ კრელი კოკური
მეჩქარება ზურას.
პაპა ვენახში მუშაობს,
ვაზს ათასი რამ უნდა:
თონნაც, წამლობაც,
ცის გახსნაც,
ასე ყოფილა მუდამ!
სადილობის დრო მოსულა
და შესვენების წუთი,
მზეც უფრო მეტად ვარვარებს —
დიდი ბრიალა ბურთი.
დილასაც მოარბენინა
ზურამ ცივ-ცივი წყალი,
გზაზე არც მუხლი ჩახარა,
არც დაეღალა მკლავი.
მაგრამ ის წყალი გათავდა,
სიცხე კი ისე აქერს, —
ახლა პურს, წყალი თუ არა,
სხვა ვერაფერი გაქმევს.
და მიდის ზურაც წყაროზე,
კრელი კოკური მიდის...
ვენახებს იქით ყანები
მოჩანს კიდიდან კიდით.
წყაროც აქვეა, ამ ვენახს
ჩასცილდები თუ არა.
ჰა, კომბაინიც გუგუნებს,
იმკება მწიფე ყანა...

2

... პურის გატეხვის დრო არის
და მუხლის ჩახრის ფაჩი.
სიცხეში მაშვრალ ბერკიაც
მოსწყურებია წყალი.
— ის ბიჭი, როდის წასული,
რად იგვიანებს ასე?
ვენახოთ და გადაეყარა
ხიფთოს რაიმეს გზაზე. —
თან გულს იკეთებს ბაბუა:
— ორ ნახიჯზეა წყარო,
აქვეა პურის ყანები
და კოლექტივის კალო.
ბალ-ვენახებში, მინდორში,
სულ მიდი-მიდის ხალხი.

მაგრამ სად არის აქამდე,
რად იგვიანებს ბალოი?.. —
ამ დროს ხმაური, ყაყანი,
მისწვდა მოხუცის სმენას,
ხალხი საითლაც გარბოდა,
ვიღაც ითხოვდა შევლას.
— რალა ვქნა, მარცხი რაიმე

თუ მოიწია ბაღლმა? —
იმწამსვე გადაავიწყდა
პაპას სიცხეც და დაღლაც,
შეშინებული გაენთო
იმ ხმაურისკენ წამსვე
და დაინახა მინდორი
კვამლით და ხალხით სავსე.

წყაროს ცივი წყლით აავსო
 ზურამ კოკურა ჭრელი,
 ჩქარი ნაბიჯით გადმოვლო
 გაფიცებული ველი.
 გაყვითლებული ყანები
 ვარვარებდა და ხურდა.
 ის იყო, ვენახებისკენ
 გადმოვხვია უნდა,
 რომ იქვე თეთრად,

კვამლივით

ჩაღაც ავარდა ყანას,
 იმ ბოლქვს სხვა მოჰყვა,
 იმას სხვა,
 ბოლქვი იზრდებდა თანაც
 და მყისვე კვამლში შეიჭრა
 ზურა—კოკურით ჭრელით,
 ცეცხლიც ტკრციალით დაიძრა,
 თავის ბრიალა ცელით.
 რა ქნას, რა უნდა ილღოსო,
 რა ქნას, ცოტაა წყალი,
 ხანძარი უკვე მძინვარებს,
 ბრიალებს ცეცხლის ალი.
 თმაც შეეგრუსა, წარბებიც,
 მთლად გაემურა სახე,
 ალსა თუ ენებს ცეცხლისას
 მხურვალე სიო არხევს.
 და დაიცალა კოკურაც:
 — ხალხო, ყანები იწვის!—
 თან წყაროსაკენ გაფრინდა
 ჩვენი ზურია ბიჭი.
 მირბის უვირილით,

ხალხს უხმობს,

ვაქაყის გული უცემს,
 მაგრამ სირბილში წაიქცა,
 მიწას დასკდა უცებ.
 გაუტყდა ჭრელი კოკურა,
 მზულიც იტყინა, მკლავიც,
 ალბათ ქვას ფეხი წამოჰკრა,
 ცრემლით აევსო თვალი,
 მაინც მაშინვე წამოსტა,
 არცრა სტკენია ვითომ...
 და სიხარულის ყიფინას
 გულიც ამოჰყვა თითქოს—
 როგორც კი გავარვარებულ
 მინდორს მოავლო თვალი:
 ხალხი მორბოდა უოველმხრივ—
 ნინბით, თოხით თუ ბარით.
 დასწდა კოკურის სახელურს,

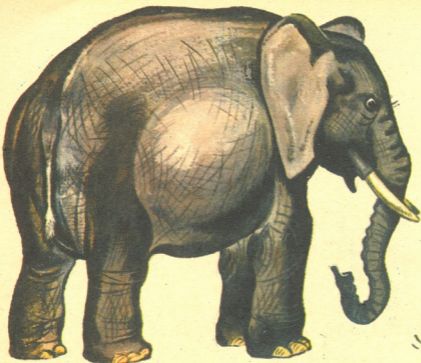
პაპის გამომწვარ თიხას
 და შემოეხსმა: ეძახდა,
 უხმობდა პაპა მიხა.
 კვამლი კი იდგა მინდორზე
 აღა მზის მთუთქველი ალხი.
 იმ ხვტაში, პაპანებაში,
 ხანძარს ებრძოდა ხალ ზი...

4

და, როცა ცეცხლი ჩააქრეს
 და გაიფანტა კვამლი,
 გადარჩა ხალხის დოვლათი,
 ყანაც და ხორბლის ხვავიც, —
 ყველამ ზურა ბიჭს შეხედა:
 — გმირი ყოფილა, მართლაც!

მან კი დალილიმა, შემცბარმა,
 არ იცის, რა ქნას,
 რა თქვას.

ეფერებიან, აქებენ,
 სახეგამურულ ზურას.
 შუადღის ხვატი, აღმური,
 სულ შემზუთველად ბრუნავს.
 — ეს მარჯვე ბიჭი რომ არა!
 — აი, ეს არის ბედი!
 ზურა კი პაპას დარცხვენით
 ამოღებოდა გვერდით.
 ნახანძარს იქით გაშლილი
 გადარჩენილი ყანაც
 თითქოს ამბობდა: — გვიმრავლოს
 ბიჭები ზურასთანა.

ბედსვიანი წრუწუნა

სპარო კლიაშვილი

ნახატი პლარდ აგგოპაძისა

გრძელკუდა თაგვი ზოოპარკში შეკუნკულდა. გაძვრა - გამოძვრა, მიუნოს - მოუნოსა ყველგან. შვლის ნუკრისათვის დადგმულ გობიდან რძიანი ფაფა ასვლია, აქლემის ბაგასთან ქერი იგემა, წყალში ჩალობილი პურის ნაპერი ყანჩას დასციცლა, სხვებსაც მიესტუმრა, სხვაგანაც შიირთვა და ისე გამოძდა, რომ მუცელი გაბერილი-ტიკივით გაუხდა.

მეტი აღარ შეეძლო და ზოოპარკში გახეირნება მოინდომა.

ერთგან უეცრად დაინახა, რომ შემოღობილში უზარმაზარი შავკანიანი ცხოველი იდგა. მისი მსგავსი არსად ენახა. გაოცებული შეჰყურებდა.

ეს უცხო ცხოველი კინალამ გორაკის სიმაღლე იყო. ოღონდ ამ გოლიათს რატომღაც თოკივით წვრილი და მოკლე კუდი ჰქონდა. ისე მოკლე, რომ გინდ ჰქონოდა და გინდ არა, არაფრის მოსახმარისი და არაფრის მაქნისი. სირცხვილიცაა ასეთ კულს დაატარებდე!

მაგრამ ამაზე უფრო საკვირველი და სამარ-

ცხევინო სხვა რამ იყო: ისეთი გრძელი ცხვირი ჰქონდა, მიწამდე წვდებოდა.

ჯერ გაშტერებული, გაოცებული მისჩერებოდა წრუწუნა, ბოლოს კი ერთბაშად მთელი თავისი წრიპინა ხმით ვადაიხარხარა:

— ეს რა ვნახე, თქვენი ქირიმე! — თავშეუკავებლად იცინოდა წრუწუნა, — ნუთუ შეიძლება ამგვარი სიმახინჯე არსებობდეს!

იმდენი იხარხარა, რომ კინალამ გული გაუსკდა. სიცილით რომ გული იჯერა, მოლბა, განაწხდა. შეცოდებით შეავლო გოლიათს თვალი და დაიწრიპინა:

— ზოგჯერ რა უსამართლო ყოფილა ბუნება.. ზოგს არ დაინდობს და ქვეყნის სასაცილოდ გახდის, ზოგს კი ძალიან ლამაზს და მომზიბლავს გაგვაჩენს... ეჰ, რაც არის, არის, ღვთის ნებაა, რას იზამ... მე ბედსვიანი დავიბადე და არ მეკადრება ბუნებას ვუსაყვედურო რაიმე... მაღლობა უფალს, რომ იმ მახინჯე გოლიათს არ დამამსგავსა... მაღლობა უფალს!

უსნაური ტყა

ჯაგალ იხვია

ნახტი მანანა მორჩილაძისა

მეცნიერული
გამოცემისა

კუ იბუზება
სიცივით,
ციცარი
კვდება
სიცილით.
ბუს აზხელია
თვალები
და ტკეება
დღის ბრწყინვალეობით.
აქლემს აბია
ხორთუმი
და მოდის ისე
მორთული,
თითქოს აქლემი
კი არა,
ჯაგმსნოსანია
კრილა.
ქადარს რკოები
უცვივა,
ღორი უცქერის
გულცივად.
ჯიხვი
ჭიხვინებს
ჯიჭურად.
სალამურს
უკრავს
დიდურა.
მთლად მოღუნვია
შრომისგან
წეროს თავისი
ნემსკავი.
მიამუნძულებს
ლომის და
ირმის ქორწილში
მგელს კრავი!

სოფო ძალოს ეზოში

შენანი ბელია

ნახატები ზურაბ კაკაბაძისა

კატა-კატუნიას დიდი, შავი თვალები, გრძელი უღვაშები, ბასრი ბრქვალეები და ორი თეთრი კბილი მქონდა.

ყველაზე უფრო კატა-კატუნიას ცუგა უყვარდა. აბა, კატა-კატუნია, სადღაც თავის ფხაკუნია.—

ეტყოლა ხოლმე ცუგა და კატაც გარბოდა. ყველა კუთხე კუნჭულს დაივლიდა, თავს რომ ვერსად ნახავდა, ისევ ცუგასთან მიირბენდა და ზურგზე შეხატებოდა.

— ამდენი ხნის ქალი ვარ და ძაღლისა და კატის ერთად თამაში ჯერ არ მინახავს, — ამბობდა სოფო ძალო და მათ თამაშს თვალს არ აშორებდა, — ნეტავი ქოთილა სადღა არის, დღეს არ გამოჩენილა, — მაგრამ ამის თქმა და ქოთილას ეზოში გამოაქუსკუსებაც ერთი იყო ხოლმე.

— სად ეგღე? — მოეფერებოდა სოფო ძალო, — შენ რატომ არ თამაშობ, ავად ხომ არა ხარ!

მამალი, თითქოს ესმოდა სოფო ძალოს ლაპარაკი, იმ წუთში დაიცივლებდა.

— რაო, რაო, გშია? მოდი, გაქამო! — დაუ-

ყვავებდა და ქოთილასაც ეს უნდოდა.

სოფო ძალო სიმინდის გამოსატანად ოთახში შებრუნდებოდა, კატა კი მაშინვე დროს იხელთებდა, მამალს ფრთაში პირს წაავლებდა, ცუგა ბოლოს დაუქერდა, გასწევდნენ და გამოსწევდნენ. მამალს ზუმრობაც ესმოდა და არც იბნეოდა: ჯერ ერთს ჩაუნისკარტებდა, მერე—მეორეს.

უნდა გენახათ, როგორ კარგად თამაშობდნენ.

ცუგა განგებ დაეცემოდა, ოთხივე ფეხს გაფშოკავდა. მამალი მივიდოდა, მიწას გაქექ-გამოქექავდა და ცუგას მიაყრიდა. კატა აკანვლდებოდა, ცუგა კი იწვა გასულდრული, მერე წამოხტებოდა, ვითომ გაცოცხლდაო. დამფრთხალი მამალი ქანდაჩაზე შეფრინდებოდა, შეშინებული კატა ხეზე აძვრებოდა, ცუგა კი გულმოსული წმუტუნებდა:

— ეგ რა თამაშია, დაბლა ჩამოდიოთ.

ისინიც ჩამოვიდოდნენ და ისევ განაგრძობდნენ თამაშს.

ერთ დღეს ცუგა მოწყენილი იწვა, არცა სვამდა, არცა უამდა; მივიდა კატუნია და ზურგზე შეეხტა, ხან უყრი დაუქირა, ხან თავი თავზე დააღო. მაგრამ ცუგა უყრადღებს არ აქცევდა.

— ავად ხომ არა ხარ? — ჰკითხა კატუნამ, ცუგამ ნაღვლიანი თვალებით შეხედა. ამ დროს ქოთილაც მოკუსკუსდა.

— რა დამეძარტა?

— ავად გახდა.

მამალმა ცუგას თვალის ქუთუთოები ნისკარტით გაუწია და გუგაში ჩახედა.

— გაცივებულხარ, შე საწყალო, აბა, ახლა პირი დააღე, — ცუგამ პირი დააღო.

ქოთილამ გასინჯა.

— გლანდები გქონია, ახლავე ნისკარტით გამოვასუფთავებ, — ცუგამ უფრო დააღო პირი, მამალმა ნისკარტი ხახაში ჩაუყო. „რა ბასრი კბილები ჰქონია ამ სასიკვდილეს, ახლა ღმერთი რომ გაუწერეს და, კბილი კბილს დააქიროს, ყინწს არ მომწუვეტს?“ — გაიფიქრა ქოთილამ, მაგრამ მაშინვე გაიმაგრა გული; „ავად არის, კბენის თავი ხად აქვსო.“

— აღარ გმტკინება, მხოლოდ, ჯერჯერობით ძვლიან ხორცს პირი არ დააკარო, — უთხრა ბოლოს.

უცებ ცუგამ ყეფა ატეხა, კატუნამ გაიხედა და რას ხედავს; სოფო ძალოს მზრეუ გაფენრდნის მინდს წრუწუნა მისდგომოდა და ჰამდა. კატუნია გაიქცა და წრუწუნა მოათრია. წრუწუნას შავი თვალები და პატარა უღვაშები შიშისაგან უცხაცახებდა. ყურები დცქვეტილი ჰქონდა.

ცუგამ შეხედა წრუწუნას და გაუცინა.

— გაუშვი, ცოდოა, — უთხრა კატას. კატამ გაუშვა და თან თვალი გაყოლა.

— ხომ არ დაგენანა? — ჰკითხა ცუგამ.

— არა, — თქვა და უღვაშზე თათი გადაისვა. ამასობაში მამალმა კვერცხი მოიტანა, ღედლისათვის გამოერთმია:

— გადაულაპე, ხახას დაგილობს, — უთხრა ცუგას და კვერცხი გაუგორა.

სოფო ძალო ეხოში ტრიალებდა და ყველაფერს ხედავდა:

— ვაი ჩვენი ბრალი! მაგათაც რომ იციან ავი და კარგი! — ლაპარაკობდა თავისთვის და ხიმინდს აბრელებდა.

ნოღარ შამანაძე

ნახატი მიორაძე რკინიგზილიან

ბალი, ბალი, ბალამწარა,
ბადრიმ ძალლი გააწვალა.
გამწარა, გააწვალა,
ლუკმა პური დაამწარა.
დაბმულს ჰამა არ აცალა,
ჯოხი შეუჩინინა,
მის ღრენაზე, მის წკმუტუნზე
იცინა და იცინა.
ეს რომ პაპამ დაინახა,
ბადრის უთხრა, იცი, რა?
აწვალე და გიხარია,
შენ რა კაცი გამოხვალო,
ძალღს აფუშვებ, შენ დაგაბამ,
თუ ჭკუაზე არ მოხვალო.

მალა

ლელია პარაძე

ეს ნიკო რა ყოფილა,
ცოტა არ იმყოფინა,
შეუტია თამამად
ორ მათლაფა სუფს,
მერე კატლეტს მოუღვინა,
მერე ფაფას მოუღვინა,
— რა კარგია, უჰ!
— რა კარგია, უჰ!
ზედ მაწონიც მიაყოლა,
ერთი... ორი... ყლუჰ!...
მაწონს ტკბილიც დააყოლა—
ნაზუქი და ჭადა.
აი, ჭამაც ამას ჭკვია,
აი, მესმის მალა!

ბაბუა

ბაბუა ლეონიდა

ნახატი მამაკ. მუსხილა

ბაბუა მიწაყრილზე ზის სახლთან. ჩაფიქრებულია, მოწყენილი, მხოლოდ თვალები აქვს უწინდელით უწყინარი და ალერსიანი. უცებ კიშკარი გაიღო და გზოში გოგო და ბიჭი შემოვარდა.

- თქვენ გაიხარეთ!—თქვა ბაბუამ.
- ბაბუა, — ჰკითხა გოგონამ, — რატომ დაფრინავენ ფრინველები?
- იმიტომ, რომ ფრთები აქვთ!
- ფრთები იხევენსაც აქვთ, რატომ არ დაფრინავენ?
- დაფრინავენ,—ჩაერია ბიჭუნა,—ოღონდ მიწაზე.
- ბაბუა, წეროები სად მიფრინავენ?
- წეროების ქვეყანაში.
- მერცხლები?
- მერცხლების ქვეყანაში.
- ბაბუა, ნეტავი მგეც ფრთები მქონდეს, რომ სულ მაღლა-მაღლა მეფრინა,—თქვა ბიჭუნამ;თან ბაბუას წვერზე ხელი მოუთათუნა.

ალაყაფის კარში ბავშვების დედა — მობუცის ქალიშვილი შემოვიდა.

— მამა, ისევ ამათ ათამაშებ?!.. მალე თავზეც დავახსდებიან...

— აბა, როგორ გინდა!

ქალი შინ შევიდა. ბავშვებმა ბაბუას ლოყაზე მიიტანეს იერიში:

— ეს მხარე ჩემია.

— ეს კი—ჩემი!

საქმე წვერამდე რომ მივიდა, წაიკიდნენ, მაგრამ მოხუცმა ნახა გამოსავალი:

— შუაზე გაიყავით.

დაძმა ასეც მოიქცა. ბაბუამ ტკივილისაგან თვალები მოკუჭტა. მერე ბიჭმა თქვა:

— ახლა უღვაშიც გავიყუთ. ჩემი უღვაში უფრო გრძელია! — ცალი უღვაში ბიჭუნამ მოსწია, ცალი — გოგონამ; იქნებ დევაგრძელოთო.

მოხუცს თვალებზე ცრემლი მოადგა, მაგრამ ხმას არ იღებდა; ბოლოს ბავშვების შესარიგებლად თქვა:

— ორივე ერთნაირია.

მინც ვერ მოისვენეს:

— ჩემი ლოყა უფრო ღამაზია.

— არა, ჩემი!

— ჩემი უფრო თბილია!

— ჩემი უფრო თვრიან!

ბაბუა ძლივს იკავედა სიცილს. გოგონამ რალაცის თქმა დააპირა, მაგრამ უცებ ვაბრა-ზებულმა ბიჭუნამ იმ ლოყას გაართვა, რომელიც დას ეკუთვნოდა.

გოგონა ჩამოხტა მოხუცის მუხლიდან და იმ ლოყას სტყიცა, რომელსაც ძმა დაპატრო-

ნებოდა.

მერე აკრემლბეულმა ბიჭუნამ იმ ლოყას აკოცა, რომელსაც თავისად სთვლიდა. გონამ კი — თავისას.

დღეა გამოვიდა და ბავშვებს დაუტატანა: — რა ამბავში ხართ, თქვე აბზრებო, თქვენა!

ბაბუას ლოყები უღვივოდა, მაგრამ სახეზე ისეთი ნეტარება ეწერა, ისეთი კმაყოფილი ილიმებოდა... დღეა უხბოდ შეგბრუნდა სახლში.

რუმინულიდან თარგმნა ლილა ბაჩიშვილი

ბილისკიული

მარგან ჯგუბაძე

* * *

ყოფილა,

ყოფილა,

რა ყოფილა?

ერთი მეწისქვილე ყოფილა, თვთრწვერა ბერიკაცა ყოფილა, ღამით წისქვილში სძინავდა და არხეინად ხვრინავდა. მოსულან ტუიდან კინკები და ზუზრეკათ ნაცარი. გაძღვიძებია ბერიკაცს, შეშინებულა საწყაღი. მოუფშენეტია თვალეში, უცებ გამქრალან კინკები... როვორც კინკები, კვრასთან სხედან მომწვარი ჯირკები.

* * *

ყოფილა,

ყოფილა,

რა ყოფილა,

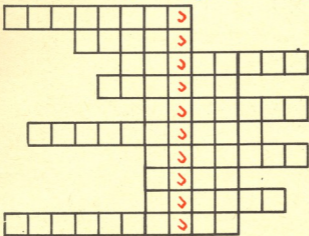
ერთი ქვეყანა ყოფილა, მას საქართველო რქმევია, ზოგან მთებია, ზოგან—ტყე, ზოგან ქალა და თხემია:

გარშემო რასაც უუურებ სულ შენია და ჩემია!

საქართველოს
განმანათლებლო

ჯამოცანა

იღმური ასდის მთა და ბარს,
შუა ზაფხულის ზვაცია,
მინდორში დანავარდობენ
ბაადური და ხაცია.
ყველგან პეპლებს გუნდია,
რა წარმტაცი და რა კარგია,
ზოგს თეთრი კაბა აცვია,
ზოგს — ნაირფერად ნაჭარგია.
ერთ გუნდში ზუთი თეთრია,
ორი ამდენი — ჭრელია.
იმ ყმაწვილებმა დათვალეს,
ახლა კი შენი ჯერია!

შოთა აშირანაშვილი

თავსაგახი

შეგესთ ცარიელი უჯრედები საქართველოს კერორტების სახელებით.

შეადგინა ახალქალაქის რაიონის, სოფ. ოკაშის სკოლის მოსწავლემ თამაზ მაღრაძემ.

შეადგინა მოსწავლე ლალი ზეგლარა-შვილმა.

ლექსი

ში

“

”

“

შავარი რედაქტორის მკვიტ იმრამ კვერცხალიძე

სარედაქციო კოლეგია: ანაპრი გომეზიშვილი, ლეონა მარაბი, მუხრან მახაზარაძე, მანანა მარაბი-იშვილი, ჯიჟუა მუჯირი, პირობი რიჩინიშვილი (საპ. რედაქტორი), ირინა მარაბიშვილი, მინი კვლავაძე.

საქ. აღკ. ცაიას და ვ. ი. ლენინის სახელობის პიონერთა ორგანიზაციის რეგისტრაციის საბჭოს ფუნქციონირებაზე უკუაპი სახტო შალვა მანაშაძისა

ტექნოლოგია მწიფე წარმოქმნილი

მისამართი: რედაქცია, გამომცემლობის, სტამბის—თბილისი, ლენინის, 14 კვლ.: მთ. რედაქტორის—93-41-30, 93-98-15, პ/მე შედგენის—93-10-32, 93-98-17; საპ. რედაქტორის—63-98-18; განკუთ.—93-98-19; სამედიცინო—93-98-18.

გადამცემი სასწავლებელი 11/IV-75 წ. ზელმოწერილია დასახელებული 5/VI-75 წ. ქალაქის ზომა 60X90 სმ. ფის. ნაბ. ფურც. 2მ, ტირაჟი 159.700. შედგ. № 2068. „დღია“ № 7, ია გრუიკის ენაზე. ფასი 20 კაპ.

საქ. კ. ცაიას
განმომცემლობა

Издательство
ЦК КП Грузии

76055

- „ნატურმოტი“—ნახ. ვერიკო გელაძისა, 5 წ. თბილისი.
 „პილო“—ნახ. ვაგა სტურუასი, 5 წ. თბილისი.
 „ჩვენი სოფელი“—ნახ. ირაკლი ჩაგელიშვილისა, 7 წ. თბილისი.
 „ტხენოსანი“—ნახ. პაატა გოგოჩიშვილისა, 8 წ. თბილისი.
 „გოგონა“—ნახ. ნინო არსენიშვილისა, 5 წ. თბილისი.